Το παρόν έγγραφο αποτελεί απλώς βοήθημα τεκμηρίωσης και τα θεσμικά όργανα δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του

►B ΟΔΗΓΙΑ 2009/52/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Ιουνίου 2009

σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών

(ΕΕ L 168 της 30.6.2009, σ. 24)

Διορθώνεται από:

►C1 Διορθωτικό ΕΕ L 208 της 3.8.2012, σ. 22 (2009/52/ΕΚ)

▼B

ΟΔΗΓΙΑ 2009/52/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Ιουνίου 2009

σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφος 3 στοιχείο β),

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ([1]),

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ([2]),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ([3]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Κατά τη συνεδρίασή του της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δέχθηκε ότι η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών θα έπρεπε να ενισχυθεί στον τομέα της καταπολέμησης της λαθρομετανάστευσης και αναγνώρισε κυρίως ότι τα μέτρα που αποβλέπουν στην καταπολέμηση της παράνομης απασχόλησης θα έπρεπε να εντατικοποιηθούν στο επίπεδο των κρατών μελών και της ΕΕ.

(2) Ένας από τους βασικούς παράγοντες έλξης της λαθρομετανάστευσης στην ΕΕ είναι η δυνατότητα εξεύρεσης εργασίας στην ΕΕ χωρίς να υπάρχει το απαιτούμενο νομικό καθεστώς. Η δράση που στοχεύει στην καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και της παράνομης διαμονής θα πρέπει ως εκ τούτου να προβλέπει μέτρα κατά του συγκεκριμένου παράγοντα έλξης.

(3) Τα μέτρα αυτού του είδους θα πρέπει να επικεντρώνονται στη γενική απαγόρευση της απασχόλησης των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν το δικαίωμα διαμονής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με κυρώσεις εις βάρος των εργοδοτών που παραβαίνουν αυτήν την απαγόρευση.

(4) Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία προβλέπει ελάχιστα πρότυπα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξακολουθήσουν να έχουν την ευχέρεια να θεσπίζουν ή να διατηρούν αυστηρότερες κυρώσεις και μέτρα και να επιβάλλουν αυστηρότερες υποχρεώσεις στους εργοδότες.

([1]) ΕΕ C 204 της 9.8.2008, σ. 70.
([2]) ΕΕ C 257 της 9.10.2008, σ. 20.
([3]) ►C1 Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Φεβρουαρίου 2009 ◄ (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2009.

▼B

(5) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε ένα κράτος μέλος, ανεξάρτητα από το αν έχουν δικαίωμα εργασίας στην επικράτειά του. Επιπλέον, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε πρόσωπα που διαθέτουν το κοινοτικό δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) ([1]). Εκτός αυτού, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι βρίσκονται σε κατάσταση καλυπτόμενη από το κοινοτικό δίκαιο, όπως εκείνοι που απασχολούνται νόμιμα σε κάποιο κράτος μέλος και αποσπώνται από έναν πάροχο υπηρεσίας σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας που απαγορεύει την απασχόληση νόμιμα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που εργάζονται κατά παράβαση του καθεστώτος διαμονής τους.

(6) Για τους ειδικούς σκοπούς της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να προβλεφθούν κάποιοι ορισμοί, οι οποίοι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

(7) Ο ορισμός της απασχόλησης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα συστατικά στοιχεία της, δηλαδή τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται ή πρέπει να αναλαμβάνονται έναντι αμοιβής, υπό τις εντολές ή/και την εποπτεία του εργοδότη, ανεξάρτητα από τη νομική σχέση.

(8) Ο ορισμός του εργοδότη μπορεί να περιλαμβάνει οργάνωση προσώπων στην οποία έχει αναγνωριστεί το δικαίωμα δικαιοπραξίας χωρίς να διαθέτει νομική προσωπικότητα.

(9) Για να αποτραπεί η απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, οι εργοδότες θα πρέπει να είναι υποχρεωμένοι να ελέγχουν, πριν από την πρόσληψη υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες ο υπήκοος τρίτης χώρας προσλαμβάνεται με σκοπό να αποσπαστεί σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών, εάν οι υπήκοοι τρίτων χωρών διαθέτουν έγκυρη άδεια διαμονής ή άλλη ανάλογη άδεια στην οποία να φαίνεται ότι διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια του κράτους μέλους πρόληψης.

(10) Για να δοθεί κυρίως η δυνατότητα στα κράτη μέλη να εντοπίζουν τα πλαστά έγγραφα, οι εργοδότες θα πρέπει να είναι εξίσου υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για την απασχόληση υπηκόου τρίτης χώρας. Προκειμένου να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν σχετικές κοινοποιήσεις στο πλαίσιο των άλλων συστημάτων κοινοποίησής τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν τη θέσπιση απλοποιημένης διαδικασίας κοινοποίησης για τους εργοδότες που είναι φυσικά πρόσωπα, εφόσον η απασχόληση γίνεται για ιδιωτικούς σκοπούς.

(11) Οι εργοδότες που έχουν τηρήσει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνοι για την πρόσληψη παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, κυρίως εάν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει μεταγενέστερα ότι το έγγραφο που παρουσιάστηκε από έναν εργαζόμενο ήταν πλαστογραφημένο ή είχε χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά, εκτός αν ο εργοδότης γνώριζε ότι το έγγραφο ήταν πλαστογραφημένο.

([1]) ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 1.

▼B

(12) Προκειμένου να διευκολυνθούν οι εργοδότες στην τήρηση των υποχρεώσεών τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια ώστε οι αιτήσεις για ανανέωση αδειών παραμονής να εξετάζονται έγκαιρα.

(13) Για να εφαρμοστεί η γενική απαγόρευση και να αποτραπούν οι παραβάσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν τις κατάλληλες κυρώσεις. Αυτές θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν χρηματικές κυρώσεις και συμμετοχή στα έξοδα επιστροφής των παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα επιβολής ελαφρύτερων χρηματικών προστίμων σε εργοδότες που είναι φυσικά πρόσωπα, εφόσον η απασχόληση γίνεται για ιδιωτικούς σκοπούς.

(14) Ο εργοδότης θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι υποχρεωμένος να καταβάλει στους υπηκόους τρίτης χώρας όλες τις οφειλόμενες αμοιβές για πραγματοποιηθείσα εργασία και όλες τις οφειλόμενες κοινωνικές εισφορές και φόρους. Αν το επίπεδο των αποδοχών δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί, θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι τουλάχιστον αυτό που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία για τα ελάχιστα ημερομίσθια, από τις συλλογικές συμβάσεις ή σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική στους σχετικούς επαγγελματικούς κλάδους. Ο εργοδότης θα πρέπει επίσης να είναι υποχρεωμένος να καταβάλει, εφόσον χρειάζεται, οιοδήποτε κόστος προκύπτει από την αποστολή οφειλόμενων αμοιβών στη χώρα στην οποία έχει επιστρέψει ή έχει υποχρεωθεί να επιστρέψει ο παράνομα απασχολούμενος υπήκοος τρίτης χώρας. Σε περίπτωση που ο εργοδότης δεν καταβάλει τις καθυστερούμενες οφειλές, δεν πρέπει να είναι υποχρεωμένα τα κράτη μέλη να εκπληρώσουν την υποχρέωση αυτή αντί για τον εργοδότη.

(15) Οι παράνομα απασχολούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα εισόδου, παραμονής και εργασίας λόγω της παράνομης σχέσης εργασίας τους ή λόγω της πληρωμής ή της καταβολής καθυστερούμενων οφειλών, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή φόρων εκ μέρους του εργοδότη ή της νομικής οντότητας που πρέπει να πληρώσει αντί για εκείνον.

(16) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν την υποβολή ή τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων και την εφαρμογή μηχανισμών που να κατοχυρώνουν ότι όλες οι οφειλόμενες αμοιβές που ανακτήθηκαν είναι δυνατόν να καταβληθούν στους δικαιούχους υπηκόους τρίτων χωρών. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να εμπλέκουν στους μηχανισμούς αυτούς τις αποστολές ή τις αντιπροσωπείες τους σε τρίτες χώρες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, στο πλαίσιο της θέσπισης αποτελεσματικών μηχανισμών για τη διευκόλυνση της υποβολής καταγγελιών και εφόσον τούτο δεν προβλέπεται ήδη από την εθνική νομοθεσία, να εξετάσουν τη δυνατότητα και την προστιθέμενη αξία της εξουσιοδότησης αρμόδιας αρχής να προσφεύγει στη δικαιοσύνη κατά εργοδοτών για την καταβολή οφειλόμενων αποδοχών.

(17) Τα κράτη μέλη θα πρέπει περαιτέρω να προβλέψουν ένα τεκμήριο διάρκειας της σχέσης απασχόλησης τουλάχιστον τριών μηνών κατά τρόπον ώστε το βάρος της απόδειξης να φέρει ο εργοδότης τουλάχιστον για ορισμένη περίοδο. Μεταξύ άλλων, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν επίσης τη δυνατότητα να αποδεικνύουν την ύπαρξη και τη διάρκεια της σχέσης απασχόλησης.

▼B

(18) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν τη δυνατότητα περαιτέρω κυρώσεων κατά εργοδοτών, μεταξύ άλλων του μερικού ή πλήρους αποκλεισμού από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις ή επιδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών επιδοτήσεων, του αποκλεισμού από διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων, και της μερικής ή πλήρους ανάκτησης των δημόσιων παροχών, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων που χορηγήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτήσεων της ΕΕ που διαχειρίζονται τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν να μην επιβάλλουν περαιτέρω κυρώσεις εναντίον εργοδοτών που είναι φυσικά πρόσωπα, εφόσον η απασχόληση γίνεται για ιδιωτικούς σκοπούς.

(19) Η παρούσα οδηγία, και κυρίως τα άρθρα 7, 10 και 12, θα πρέπει να εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([1]).

(20) Λαμβάνοντας υπόψη τη συχνή χρήση της υπεργολαβίας σε ορισμένους θιγόμενους τομείς, είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί ότι τουλάχιστον ο εργολάβος, του οποίου ο εργοδότης είναι άμεσος υπεργολάβος, μπορεί να κληθεί να καταβάλει χρηματικά πρόστιμα επιπρόσθετα ή αντί του εργοδότη. Σε ειδικές περιπτώσεις, μπορεί να καλούνται άλλοι εργολάβοι να καταβάλουν χρηματικά πρόστιμα επιπρόσθετα ή αντί του εργοδότη που απασχολεί παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών. Η καταβολή καθυστερούμενων οφειλών που θα καλύπτουν οι διατάξεις περί ευθύνης στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει συνεισφορές σε εθνικά ταμεία διακοπών και κοινωνικά ταμεία που λειτουργούν βάσει της νομοθεσίας ή συλλογικών συμβάσεων.

(21) Η πείρα αποδεικνύει ότι τα ισχύοντα συστήματα κυρώσεων έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή για να εξασφαλίσουν την πλήρη τήρηση των απαγορεύσεων που επιβάλλονται όσον αφορά την απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, κυρίως επειδή από μόνες τους οι διοικητικές κυρώσεις δεν επαρκούν εμφανώς για να αποτρέψουν ορισμένους αδίστακτους εργοδότες. Η τήρηση των κανόνων μπορεί και θα πρέπει να ενισχυθεί με την εφαρμογή ποινικών κυρώσεων.

(22) Για να εξασφαλιστεί η πλήρης αποτελεσματικότητα της γενικής απαγόρευσης, υπάρχει ως εκ τούτου ιδιαίτερη ανάγκη πιο αποτρεπτικών κυρώσεων σε σοβαρές περιπτώσεις, όπως οι κατ' εξακολούθηση παραβάσεις, η παράνομη απασχόληση σημαντικού αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών, η παράνομη απασχόληση ανηλίκων, οι ιδιαίτερα καταχρηστικοί όροι εργασίας όπου ο εργοδότης γνωρίζει ότι ο εργαζόμενος είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομα απασχολούμενος ανήλικος. Η παρούσα οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν ποινικές κυρώσεις στην εθνική νομοθεσία τους για τις ανωτέρω σοβαρές παραβάσεις. Δεν δημιουργεί υποχρεώσεις όσον αφορά την εφαρμογή αυτών των κυρώσεων ή οιουδήποτε άλλου διαθέσιμου συστήματος επιβολής του νόμου, σε επιμέρους περιπτώσεις.

(23) Σε όλες τις περιπτώσεις που κρίνονται σοβαρές σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, η παράβαση θα πρέπει να θεωρείται ποινικό αδίκημα στο σύνολο της Κοινότητας όταν διαπράττεται εκ προθέσεως. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τα ποινικά αδικήματα δεν θα πρέπει να θίγουν την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την καταπολέμηση εμπορίας ανθρώπων ([2]).

([1]) ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.
([2]) ΕΕ L 203 της 1.8.2002, σ. 1.

▼B

(24) Τα ποινικά αδικήματα θα πρέπει να τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις. Η υποχρέωση για τη διασφάλιση αποτελεσματικών, ανάλογων και αποτρεπτικών ποινικών κυρώσεων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη της εσωτερικής οργάνωσης του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

(25) Τα νομικά πρόσωπα μπορεί επίσης να φέρουν ευθύνη για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, δεδομένου ότι πολλοί εργοδότες είναι νομικά πρόσωπα. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν συνεπάγονται για τα κράτη μέλη υποχρέωση θέσπισης ποινικής ευθύνης νομικών προσώπων.

(26) Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να δημιουργηθούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί καταγγελίας που να παρέχουν τη δυνατότητα στους υπηκόους τρίτων χωρών να υποβάλουν απευθείας καταγγελία ή με τη μεσολάβηση τρίτων όπως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις ή άλλες ενώσεις. Οι τρίτοι που προσφέρουν τη συνδρομή τους για την υποβολή καταγγελιών θα πρέπει να προστατεύονται από ενδεχόμενες κυρώσεις δυνάμει των κανόνων που απαγορεύουν την υποβοήθηση της παράνομης διαμονής.

(27) Για να συμπληρωθούν οι μηχανισμοί καταγγελίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να χορηγούν στους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν υποστεί εξαιρετικά καταχρηστικές συνθήκες εργασίας ή που ήταν παράνομα εργαζόμενοι ανήλικοι και οι οποίοι συνεργάζονται κατά την ποινική διαδικασία που κινείται κατά των εργοδοτών τους, άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου, σε συνάρτηση με τη διάρκεια των αντίστοιχων εθνικών διαδικασιών. Αυτές οι άδειες θα πρέπει να χορηγούνται υπό καθεστώς παρόμοιο με το εφαρμοστέο σε υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν στις διατάξεις της οδηγίας 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών που υπήρξαν θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές ([1]).

(28) Για να εξασφαλιστεί ικανοποιητικό επίπεδο εκτέλεσης της παρούσας οδηγίας και να μειωθούν κατά το δυνατόν διαφορές όσον αφορά τα επίπεδα εκτέλεσης μεταξύ των κρατών μελών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν τη διεξαγωγή αποτελεσματικών και επαρκών επιθεωρήσεων στην επικράτειά τους και να διαβιβάζουν στην Επιτροπή τα συμπεράσματα των επιθεωρήσεων που διεξάγουν.

(29) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνονται να καθορίζουν ετήσιο στόχο όσον αφορά τον αριθμό των επιθεωρήσεων στους τομείς δραστηριότητας στους οποίους συγκεντρώνεται η απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών στην επικράτειά τους.

(30) Για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των επιθεωρήσεων που διεξάγονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η εθνική νομοθεσία παρέχει επαρκείς εξουσίες στις αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή των επιθεωρήσεων, ότι συλλέγονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία στο πλαίσιο της αποτελεσματικής εφαρμογής της παρούσας οδηγίας πληροφορίες σχετικά με την παράνομη απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων προηγούμενων επιθεωρήσεων και ότι διατίθεται επαρκές προσωπικό με τις ικανότητες και τα προσόντα που απαιτούνται για την αποτελεσματική διεξαγωγή των επιθεωρήσεων.

([1]) ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 19.

▼B

(31) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι επιθεωρήσεις για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας οδηγίας δεν επηρεάζουν, ποσοτικά ή ποιοτικά, τις επιθεωρήσεις που διεξάγονται με στόχο την αξιολόγηση των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας.

(32) Στην περίπτωση των αποσπασμένων εργαζόμενων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι αρχές επιθεώρησης των κρατών μελών μπορούν να επωφελούνται από τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών που προβλέπονται στην οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ([1]), προκειμένου να εξακριβώνουν κατά πόσον οι ενδιαφερόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών απασχολούνται νόμιμα στο κράτος μέλος πρόσληψης.

(33) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να θεωρηθεί συμπληρωματική προς τα μέτρα για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας και της εκμετάλλευσης.

(34) Σύμφωνα με την παράγραφο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας ([2]), τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συντάξουν και να δημοσιοποιήσουν τους δικούς τους πίνακες, προς ίδιον όφελος αλλά και προς το συμφέρον της Κοινότητας. Στους πίνακες θα εμφαίνεται όσο το δυνατόν αναλυτικότερα ο συσχετισμός μεταξύ της παρούσας οδηγίας και των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται εξάλλου να δημοσιοποιούν τους εν λόγω πίνακες.

(35) Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι σύμφωνη προς την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ([3]).

(36) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης μέσω του περιορισμού του παράγοντα έλξης που αποτελούν οι δυνατότητες απασχόλησης, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και κατά συνέπεια, λόγω των διαστάσεων και των επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας, μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(37) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως από την Ευρωπαϊκή σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, θα πρέπει να εφαρμόζεται τηρώντας την ελευθερία του επιχειρείν, τις αρχές ισότητας έναντι του νόμου και της μη διακριτικής μεταχείρισης, το δικαίωμα ουσιαστικής ένδικης προστασίας και δίκαιης δίκης και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποίνων πράξεων και ποινών, σύμφωνα με τα άρθρα 16, 20, 21, 47 και 49 του Χάρτη.

([1]) ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1.
([2]) ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.
([3]) ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

▼B

(38) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, προσαρτημένου στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα συγκεκριμένα κράτη μέλη δεν συμμετέχουν στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.

(39) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία απαγορεύει την απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, προκειμένου να καταπολεμηθεί η λαθρομετανάστευση. Για τον σκοπό αυτό, θεσπίζει ελάχιστα κοινά πρότυπα σχετικά με κυρώσεις και μέτρα που πρέπει να εφαρμόζονται στα κράτη μέλη κατά εργοδοτών που παραβιάζουν την εν λόγω απαγόρευση.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους ειδικούς σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) «υπήκοος τρίτης χώρας», κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της συνθήκης και δεν απολαύει του κοινοτικού δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν·

β) «παράνομα διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας», υπήκοος τρίτης χώρας που βρίσκεται στην επικράτεια κράτους μέλους ο οποίος δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις παρουσίας ή διαμονής στο συγκεκριμένο κράτος μέλος·

γ) «απασχόληση», η άσκηση δραστηριοτήτων που καλύπτουν οποιαδήποτε μορφή εργασίας ρυθμιζόμενη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική για λογαριασμό ή υπό τη διεύθυνση ή/και την εποπτεία εργοδότη·

δ) «παράνομη απασχόληση», η απασχόληση παράνομα διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας·

ε) «εργοδότης», κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών προσωρινής απασχόλησης, για λογαριασμό ή υπό τη διεύθυνση ή/και την εποπτεία του οποίου λαμβάνει χώρα η απασχόληση·

στ) «υπεργολάβος», οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο ή οποιαδήποτε νομική οντότητα στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση ενός μέρους ή του συνόλου των υποχρεώσεων προηγούμενης σύμβασης·

▼B

ζ) «νομικό πρόσωπο», κάθε νομική οντότητα που έχει τέτοιο καθεστώς βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, πλην κρατών ή δημοσίων φορέων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας καθώς και διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου·

η) «εταιρεία προσωρινής απασχόλησης», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, συνάπτει συμβάσεις εργασίας ή σχέσεις εξαρτημένης εργασίας με προσωρινά απασχολουμένους, με σκοπό να τους τοποθετεί σε έμμεσους εργοδότες για να εργασθούν προσωρινά υπό την επίβλεψη και τη διεύθυνσή τους·

θ) «εξαιρετικά καταχρηστικοί όροι εργασίας», όροι εργασίας, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται σε διακρίσεις λόγω φύλου ή άλλες διακρίσεις, οι οποίοι είναι κατάφωρα δυσανάλογοι προς τους όρους εργασίας των νόμιμα απασχολούμενων εργαζομένων, έχοντας επίπτωση, για παράδειγμα, στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, και προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια·

ι) «αποδοχές υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα», το ημερομίσθιο ή ο μισθός και οποιοδήποτε άλλη αντιστάθμιση, σε μετρητά ή σε είδος, που λαμβάνει ο εργαζόμενος άμεσα ή έμμεσα, σε σχέση με την απασχόλησή του, από τον εργοδότη του, που ισοδυναμεί με τις απολαβές εργαζομένων παρόμοιου επιπέδου οι οποίοι εργάζονται με νόμιμη σχέση απασχόλησης.

Άρθρο 3

Απαγόρευση της παράνομης απασχόλησης

1. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν την απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.

2. Οι παραβάσεις αυτής της απαγόρευσης υπόκεινται στις κυρώσεις και τα μέτρα που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην εφαρμόσουν την απαγόρευση της παραγράφου 1 στους παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών η απέλαση των οποίων έχει αναβληθεί και στους οποίους έχει επιτραπεί να εργαστούν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 4

Υποχρεώσεις των εργοδοτών

1. Τα κράτη μέλη υποχρεώνουν τους εργοδότες:

α) να αξιώνουν από τους υπηκόους τρίτων χωρών την κατοχή και παρουσίαση έγκυρης άδειας διαμονής ή άλλου τίτλου παραμονής για την ανάληψη απασχόλησης·

β) να διατηρούν αντίγραφο ή καταγραφή της άδειας διαμονής ή άλλου τίτλου παραμονής στη διάθεση των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της περιόδου απασχόλησης, με σκοπό πιθανή επιθεώρηση·

γ) να ενημερώνουν, μέσα σε διάστημα καθοριζόμενο από τις αρχές των κρατών μελών, τις αρμόδιες αρχές που ορίζονται από τα κράτη μέλη για την έναρξη της πρόσληψης υπηκόου τρίτης χώρας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν απλοποιημένη διαδικασία για την κοινοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο γ), αν οι εργοδότες είναι φυσικά πρόσωπα και η απασχόληση γίνεται για ιδιωτικούς σκοπούς.

▼B

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η κοινοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο γ) ανωτέρω δεν απαιτείται στην περίπτωση που ο εργαζόμενος διαθέτει καθεστώς μακράς παραμονής σύμφωνα με την οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες [1].

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εργοδότες που έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν θεωρούνται υπεύθυνοι για την παραβίαση της απαγόρευσης που αναφέρεται στο άρθρο 3, εκτός εάν γνώριζαν ότι το έγγραφο που παρουσιάστηκε σαν έγκυρη άδεια ή τίτλος διαμονής ήταν πλαστογραφημένο.

Άρθρο 5

Χρηματικές κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι παραβάσεις της απαγόρευσης του άρθρου 3 υπόκεινται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις εις βάρος των συγκεκριμένων εργοδοτών.

2. Οι κυρώσεις που εφαρμόζονται σε περίπτωση παραβάσεων της απαγόρευσης του άρθρου 3 περιλαμβάνουν:

α) χρηματικές κυρώσεις ύψους ανάλογου προς τον αριθμό των παράνομα απασχολούμενων υπηκόων τρίτων χωρών· και

β) πληρωμή των εξόδων επιστροφής παράνομα απασχολούμενων υπηκόων τρίτης χώρας στις περιπτώσεις που κινείται διαδικασία επιστροφής. Τα κράτη μέλη μπορούν αντ' αυτού να αποφασίζουν να προσαρμόζουν τις χρηματικές κυρώσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) ώστε να αντιστοιχούν τουλάχιστον στο μέσο κόστος επιστροφής.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν μειωμένες χρηματικές ποινές σε περίπτωση που ο εργοδότης είναι φυσικό πρόσωπο που απασχολεί παράνομα διαμένοντα υπήκοο τρίτης χώρας για ιδιωτικούς του σκοπούς, εφόσον δεν εφαρμόζονται ιδιαίτερα καταχρηστικοί όροι.

Άρθρο 6

Καταβολή των καθυστερούμενων οφειλών από τους εργοδότες

1. Για κάθε παράβαση του άρθρου 3, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο εργοδότης οφείλει να καταβάλει:

α) όλες τις οφειλόμενες αμοιβές στον παράνομα διαμένοντα υπήκοο τρίτης χώρας. Το συμφωνημένο επίπεδο αποδοχών θεωρείται ότι ήταν τουλάχιστον το ελάχιστο ημερομίσθιο που προβλέπεται από τη νομοθεσία, από τις συλλογικές συμβάσεις ή σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική στους σχετικούς επαγγελματικούς κλάδους, εκτός αν, είτε ο εργοδότης είτε ο εργαζόμενος μπορούν να αποδείξουν ότι ήταν διαφορετικό, πάντα μέσα στα πλαίσια των υποχρεωτικών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί ημερομισθίων·

β) ποσό ίσο προς όλες τις κοινωνικές εισφορές και φόρους που θα είχε καταβάλει ο εργοδότης εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας είχε απασχοληθεί νόμιμα, συμπεριλαμβανομένων των προστίμων που έχουν καταβληθεί για καθυστερήσεις και των αντίστοιχων διοικητικών προστίμων·

[1] ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ. 44.

▼B

γ) εφόσον ενδείκνυται, κάθε δαπάνη που προκύπτει από την αποστολή καθυστερούμενων οφειλών στη χώρα στην οποία ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει επιστρέψει ή έχει υποχρεωθεί να επιστρέψει.

2. Για τη διασφάλιση της ύπαρξης αποτελεσματικών διαδικασιών όσον αφορά την εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία α) και γ), και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το άρθρο 13, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν μηχανισμούς για να εξασφαλίζεται ότι οι παράνομα απασχολούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών:

α) μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις, μέσα σε προθεσμία οριζόμενη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, κατά των εργοδοτών τους, και να επιτυγχάνουν εκτελεστή καταδικαστική απόφαση για οποιαδήποτε καθυστερούμενη οφειλή, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου έχουν επιστρέψει ή έχουν υποχρεωθεί να επιστρέψουν· ή

β) όταν τούτο προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, μπορούν να ζητούν από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους να κινεί τις διαδικασίες για την ανάκτηση των οφειλόμενων αμοιβών χωρίς να χρειάζεται στην περίπτωση αυτή να υποβάλουν αίτηση.

Πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης για επιστροφή τους, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που απασχολούνται παράνομα πρέπει να έχουν συστηματική και αντικειμενική ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματά τους σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο και το άρθρο 13.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία α) και β), τα κράτη μέλη θεωρούν κατά τεκμήριο ότι η σχέση απασχόλησης διήρκεσε τουλάχιστον τρεις μήνες, εκτός εάν, μεταξύ άλλων, ο εργοδότης ή ο εργαζόμενος αποδείξουν το αντίθετο.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την ύπαρξη των απαιτούμενων μηχανισμών προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι παράνομα απασχολούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να εισπράξουν όλες τις καθυστερούμενες αμοιβές της παραγράφου 1 στοιχείο α), που ανακτώνται ως τμήμα των αιτήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου αυτοί έχουν επιστρέψει ή έχουν υποχρεωθεί να επιστρέψουν.

5. Όσον αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχουν χορηγηθεί άδειες παραμονής περιορισμένης διάρκειας σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4, τα κράτη μέλη ορίζουν στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας τους τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να παραταθεί η διάρκεια των ανωτέρω αδειών, μέχρις ότου ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας να έχει εισπράξει όλες τις καθυστερούμενες αμοιβές που ανακτώνται δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

Άλλα μέτρα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι εργοδότες θα υπόκεινται εξίσου, εφόσον επιβάλλεται, στα ακόλουθα μέτρα:

α) μερικός ή πλήρης αποκλεισμός από το ευεργέτημα δημόσιων παροχών, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων της ΕΕ που διαχειρίζονται τα κράτη μέλη, για διάστημα που μπορεί να ανέλθει έως τα πέντε έτη·

▼B

β) αποκλεισμός από όλες τις δημόσιες συμβάσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών [1], για διάστημα που μπορεί να ανέλθει έως τα πέντε έτη·

γ) μερική ή ολική ανάκτηση δημόσιων παροχών, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων που έχουν χορηγηθεί στον εργοδότη κατά το διάστημα έως και των δώδεκα μηνών πριν από τη διαπίστωση της παράνομης απασχόλησης·

δ) προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο εγκαταστάσεων που έχουν χρησιμεύσει για τη διάπραξη της παράβασης ή προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας άσκησης της εν λόγω δραστηριότητας, αν τούτο δικαιολογείται από τη σοβαρότητα της κατάστασης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν την παράγραφο 1 σε περίπτωση που οι εργοδότες είναι φυσικά πρόσωπα και η απασχόληση γίνεται για ιδιωτικούς σκοπούς.

Άρθρο 8

Συμβάσεις υπεργολαβίας

1. Όταν ο εργοδότης είναι υπεργολάβος, και με την επιφύλαξη των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τα δικαιώματα αναγωγής ή προσφυγής, ή των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να είναι δυνατόν, ο εργολάβος του οποίου είναι άμεσος υπεργολάβος ο εργοδότης να είναι υπόχρεος να καταβάλει, επιπρόσθετα ή αντί του εργοδότη:

α) κάθε επιβαλλόμενη χρηματική κύρωση δυνάμει του άρθρου 5, και

β) κάθε καθυστερούμενη οφειλή δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) και γ), και του άρθρου 6 παράγραφοι 2 και 3.

2. Αν ο εργοδότης είναι υπεργολάβος, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο κύριος εργολάβος και όλοι οι ενδιάμεσοι υπεργολάβοι που γνώριζαν ότι ο εργοδότης υπεργολάβος απασχολούσε παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών μπορούν να υποχρεωθούν να καταβάλουν τις πληρωμές που προσδιορίζονται στην παράγραφο 1 επιπρόσθετα ή αντί του εργοδότη υπεργολάβου ή του εργολάβου του οποίου είναι άμεσος υπεργολάβος ο εργοδότης.

3. Οι εργολάβοι που αναλαμβάνουν με τη δέουσα επιμέλεια τις υποχρεώσεις που ορίζει η εθνική νομοθεσία δεν θεωρούνται υπεύθυνοι σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν αυστηρότερους κανόνες ευθύνης στο πλαίσιο της εθνικής τους νομοθεσίας.

Άρθρο 9

Ποινικό αδίκημα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η παράβαση της απαγόρευσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 να αποτελεί, όταν διαπράττεται εκ προθέσεως, ποινικό αδίκημα, σε καθεμιά από τις ακόλουθες περιπτώσεις, όπως ορίζει η εθνική νομοθεσία:

α) η παράβαση συνεχίζεται ή επαναλαμβάνεται συστηματικά·

[1] ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114.

▼B

β) η παράβαση αφορά ταυτόχρονη απασχόληση σημαντικού αριθμού παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών·

γ) η παράβαση συνοδεύεται με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας·

δ) η παράβαση έχει διαπραχθεί από εργοδότη ο οποίος, χωρίς να έχει κατηγορηθεί ή καταδικαστεί για αδίκημα σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ, χρησιμοποιεί την εργασία ή τις υπηρεσίες παράνομα διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας γνωρίζοντας ότι είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων·

ε) η παράβαση αφορά την παράνομη απασχόληση ανηλίκου.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η ηθική αυτουργία και η συνέργεια στις εκ προθέσεως πράξεις της παραγράφου 1 τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα.

Άρθρο 10

Ποινικές κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα που διαπράττουν τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 9 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.

2. Εκτός αν τούτο αντίκειται στις γενικές αρχές δικαίου, οι ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο συγκεκριμένο άρθρο μπορούν να επιβάλλονται στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας με την επιφύλαξη άλλων κυρώσεων ή μέτρων μη ποινικού χαρακτήρα, και μπορεί να συνοδεύονται από τη δημοσίευση της σχετικής δικαστικής απόφασης.

Άρθρο 11

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα νομικά πρόσωπα να μπορούν να υπέχουν ευθύνη για το αδίκημα που προβλέπεται στο άρθρο 9 σε περίπτωση που το εν λόγω αδίκημα διαπράττεται για λογαριασμό τους από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου και το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου με βάση τα ακόλουθα:

α) εξουσιοδότηση για την εκπροσώπηση του νομικού προσώπου·

β) εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου· ή

γ) εξουσία άσκησης ελέγχου στο εσωτερικό του νομικού προσώπου.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν επίσης ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε εφικτή τη διάπραξη του ποινικού αδικήματος που ορίζεται στο άρθρο 9 για λογαριασμό του συγκεκριμένου νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη κατά φυσικών προσώπων που συμμετέχουν ως αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στο αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 9.

▼B

Άρθρο 12

Ποινές κατά νομικών προσώπων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι το νομικό πρόσωπο που θεωρείται υπεύθυνο δυνάμει του άρθρου 11 να υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινές, συμπεριλαμβανομένων μέτρων όπως εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 7.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση καταλόγων εργοδοτών που είναι νομικά πρόσωπα και έχουν θεωρηθεί υπεύθυνοι για το ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 9.

Άρθρο 13

Διευκόλυνση των καταγγελιών

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ύπαρξη αποτελεσματικών μηχανισμών χάρη στους οποίους οι παράνομα απασχολούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να υποβάλουν καταγγελία κατά του εργοδότη τους, απευθείας ή μέσω τρίτων οριζόμενων από τα κράτη μέλη, όπως συνδικαλιστικών ενώσεων ή άλλων φορέων, ή αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους, αν τούτο προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα τρίτα μέρη που έχουν, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει η εθνική νομοθεσία, νόμιμο συμφέρον να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία, μπορούν να κινήσουν, είτε εξ ονόματος είτε προς υποστήριξη παράνομα διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας, με τη συναίνεσή του, κάθε προβλεπόμενη διοικητική ή αστική διαδικασία για την πραγμάτωση του στόχου της παρούσας οδηγίας.

3. Η συνδρομή υπηκόων τρίτων χωρών στην υποβολή καταγγελίας δεν θα πρέπει να θεωρείται υποβοήθηση σε παράνομη διαμονή με βάση την οδηγία 2002/90/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2002, με την οποία ορίζεται η υποβοήθηση σε παράνομη είσοδο, διέλευση και διαμονή ([1]).

4. Όσον αφορά τα ποινικά αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και ε), τα κράτη μέλη ορίζουν με βάση την εθνική τους νομοθεσία τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση αδειών διαμονής ορισμένου χρόνου κατά περίπτωση, σε συνάρτηση με τη διάρκεια των αντίστοιχων εθνικών διαδικασιών για τους εμπλεκόμενους υπηκόους τρίτων χωρών, υπό καθεστώς παρόμοιο με το εφαρμοστέο σε υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν στις διατάξεις της οδηγίας 2004/81/ΕΚ.

Άρθρο 14

Επιθεωρήσεις

1. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να διενεργούνται στην επικράτειά τους αποτελεσματικές και κατάλληλες επιθεωρήσεις με σκοπό να ελεγχθεί η απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Οι επιθεωρήσεις αυτές πρέπει να βασίζονται κυρίως σε ανάλυση κινδύνου η οποία διεξάγεται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

([1]) ΕΕ L 328 της 5.12.2002, σ. 17.

▼B

2. Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των επιθεωρήσεων, τα κράτη μέλη εντοπίζουν τακτικά με βάση αξιολόγηση κινδύνου τους τομείς δραστηριότητας στους οποίους συγκεντρώνεται στην επικράτειά τους η απασχόληση παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων.

Για καθέναν από τους τομείς αυτούς, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή, πριν από την 1η Ιουλίου κάθε έτους, τις επιθεωρήσεις που πραγματοποίησαν το προηγούμενο έτος και τα αποτελέσματά τους, τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και σε ποσοστό των εργαζομένων κάθε κλάδου.

Άρθρο 15

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες για τους υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους εφαρμόζεται σε σχέση με τα άρθρα 6 και 13, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω διατάξεις είναι συμβατές με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 16

Εκθέσεις

1. Το αργότερο στις 20 Ιουλίου 2014, και ανά τρία έτη μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία περιλαμβάνονται, αν χρειαστεί, προτάσεις για την τροποποίηση των διατάξεων των άρθρων 6, 7, 8, 13 και 14. Η Επιτροπή πραγματεύεται ιδιαίτερα στην έκθεσή της την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 6 από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή οποιαδήποτε πληροφορία απαιτείται για την κατάρτιση της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Στις πληροφορίες περιλαμβάνονται ο αριθμός και τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων που διεξήχθησαν σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1, τα μέτρα που λήφθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 13 και, στο μέτρο του δυνατού, τα ληφθέντα μέτρα δυνάμει των άρθρων 6 και 7.

Άρθρο 17

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 20 Ιουλίου 2011. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις συγκεκριμένες διατάξεις, αυτές περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από μία τέτοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες αυτής της παραπομπής θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστικών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζονται στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

▼B

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 19

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.